

KDY MOHOU BÝT VITAMINY VÍCE TOXICKÉ NEŽ ZDRAVÍ PROSPĚŠNÉ ?

Horna Aleš

Institut Nutrice a Diagnostiky,

RADANAL Pardubice

CO JSOU VITAMINY ?

PROSTŘEDKY JAK BÝT, MLADÝ, KRÁSNÝ, CHYTRÝ, ÚŽASNÝ ?

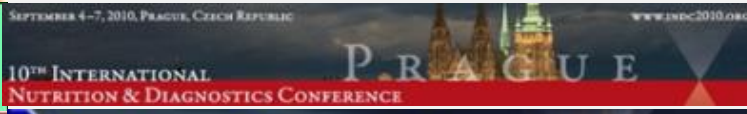
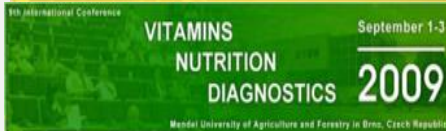
- Vitamin je pro zdraví nezbytná látka , kterou si neumí lidský organismus syntetizovat a musí ji získávat z potravy.
- **Vitamín B₁ thiamin** objevil polský biochemik [Kazimierz Funk](#) v roce [1912](#) v otrubách [rýže](#). [Funk](#) navrhl název vitamin podle latinského *vital* a *amine* = „životně důležité aminy“. Ačkoli podle dnešních poznatků nejde o [aminy](#), název se ujal. Tento termín byl později rozšířen na všechny podobné látky (vitamíny A, B, C, D, E, K a pseudovitamíny).
- Kokain, pervitin, kratom...vše abych byl krásný, silný, chytrý, strašně důležité v boji o přežití, past
- **Nutriční terapie** - Zásadní věcí v životě člověk - a je vrcholné umění založené na empirii a exaktních vědeckých poznatcích získaných pomocí spolehlivých analytických metod – historicky sensorických.

TO DRINK, OR NOT TO DRINK, THAT IS THE QUESTION.

TO EAT, OR NOT TO EAT, THAT IS THE QUESTION.

TO BE, OR NOT TO BE, THAT IS THE QUESTION.

WHAT SHALL I DO IF I HAVE GOT FLU?

FOOD MAY KILL UNDERSTANDING CHEMISTRY PRECIDITION OF METABOLISM AND TOXICITY

THE WALL STREET JOURNAL.

DOW JONES
Newswires

VOL. XXIV NO. 39

EUROPE

DOW JONES

FRIDAY - SUNDAY, MARCH 24 - 26, 2006

◆ Personal health

Vitamins: more harm than good?

by TARA PARKER-POPE

A case is
building that
supplements

EVERY DAY, millions of people gobble down fistfuls of vitamins in a bid to ward off ill health. They swallow megadoses of vitamin C in hopes of boosting their immune systems, B vitamins to protect their hearts, and vitamin E, beta carotene and other antioxidants to fight cancer.

But a troubling body of research is beginning to suggest vitamin sup-

plements but it appeared to promote lung cancer in a study of former smokers. Large doses of vitamin A, sometimes taken to boost the immune system, can increase a woman's risk for hip fracture. A study of whether vitamin E improved heart health showed higher rates of congestive heart failure among vitamin users.

And there are growing concerns that antioxidants, long viewed as cancer fighters, may actually promote some cancer and interfere with treatments.

Last summer, the prestigious Medical Letter, a U.S. nonprofit group that studies the evidence and develops consensus statements to

of the National Academy of Sciences—the top U.S. authority for nutritional recommendations—has concluded that taking antioxidant supplements serves no purpose.

“People hear that if they take vitamins they’ll feel better,” says Edgar R. Miller, clinical investigator for the U.S. National Institute on Aging and author of an analysis that showed a higher risk of death among vitamin E users in several studies. “But when you put [vitamins] to the test in clinical trials, the results are hugely disappointing and in some cases show harm.”

Not everybody is buying these results. Industry groups such as the

vice president of regulatory and scientific affairs for the U.S.-based council. “It’s important to know that a lot of these studies have been done in diseased populations. I suppose the expectations are too high. These vitamins are not drugs. They can’t be expected to cure or reverse 20, 30 or 40 years of disease.”

Everyone needs vitamins, which are key nutrients the body can’t make. But micronutrients from foods usually are adequate to prevent vitamin deficiency—though vitamin B-12 supplements for the elderly and folic acid for women of child-bearing age are recommended.

But the proven benefits of a few

Czech experts in talks over Semtex

By Michael Evans, Defence Correspondent

Four Czech plastic explosives technicians who had five hours of talks with Ministry of Defence scientists at the Foreign Office yesterday provided valuable information for those investigating the Lockerbie air disaster.

But they could not help to prove whether the explosive used to destroy the Pan Am jet was Semtex, which is made in Czechoslovakia.

The residues of explosive found by the investigators were too small, according to Whitehall sources yesterday. Mr Paul Channon, Secretary of State for Transport, told the Commons earlier this week that it was probably Semtex.

The Czech experts were shown photographs of the Pan Am wreckage and they discussed the disaster in detail with four scientists from the Ministry of Defence's Royal Armaments Research and Development Establishment based at Fort Halstead in Kent. They are expected to return to Prague today.

They were asked about the possibility of marking Semtex so that it could be traced more easily. The explosive is odourless. According to sources, they reacted positively.

However, the Prague government claims it has not

exported Semtex for years. British intelligence believes it was last exported in 1982.

So, although it would be too late to mark the Semtex that has already been sold abroad, huge quantities of which have landed up in Libya and then been given to the IRA and other terrorist groups, a "fingerprinting" system could be vital if the Prague government decided to start exporting the explosive in the future.

● The Prince of Wales is going to visit Lockerbie on January 24 to see the aftermath of the air disaster, Buckingham Palace announced yesterday.

His appearance in the Scottish border town more than a month after the tragedy follows criticism that no member of the Royal Family attended the memorial service for the victims last week.

The Duke of York visited the scene the morning after the crash, and said at the time that while he felt sorry for everyone concerned, he felt particularly sorry for the Americans involved.

The Prince will visit the town on his way to a long-standing engagement in Glasgow to launch the Scottish Youth Business Trust. Two other engagements in Scotland have been postponed.

Zlatovláska - first step to be CE

- Nutriční terapie
- **C**ognitivní funkce C
- Kdo je nutriční terapeutka ?
- Co je HAD ?
- Jaké bioaktivní látky ?
- Stimulanty ?
- Doba působení ?
- Vedlejší účinky ?
- **C**ena ?

Zlatovláska

BYL JEDEN KRÁL a byl tak rozumný, že i všem živočichům rozuměl, co si povídali. A poslouchajte, jak se tomu naučil. Přišla k němu jednou nějaká stará babička, přinesla mu v košíku hada a povídá, aby si ho dal ustrojít: když ho sní, že bude všemu rozumět, co které zvíře v povětří, na zemi i ve vodě mluví. Tomu králi se to líbilo, že bude umět, co nikdo neumí, dobře babičce zaplatil a hned poručil sloužícímu, aby mu tu rybu k obědu připravil: „Ale,“ prý, „ať jí ani na jazyk nevezmeš, sic mi to svou hlavou zaplatíš!“

Jiříkovi, tomu sloužícímu, bylo divné, proč mu to král tak tuze zapověděl. „Jakživ jsem takové ryby neviděl,“ povídá sám sobě, „vypadá zrovna jako had! A jaký by to byl kuchař, aby ani neokusil, co strojí?“ Když to bylo upečeno, vzal kousíček na jazyk a ochutnával. Vtom slyší kolem uší něco bzučet: „Nám taky něco, nám taky něco!“ Jiřík se

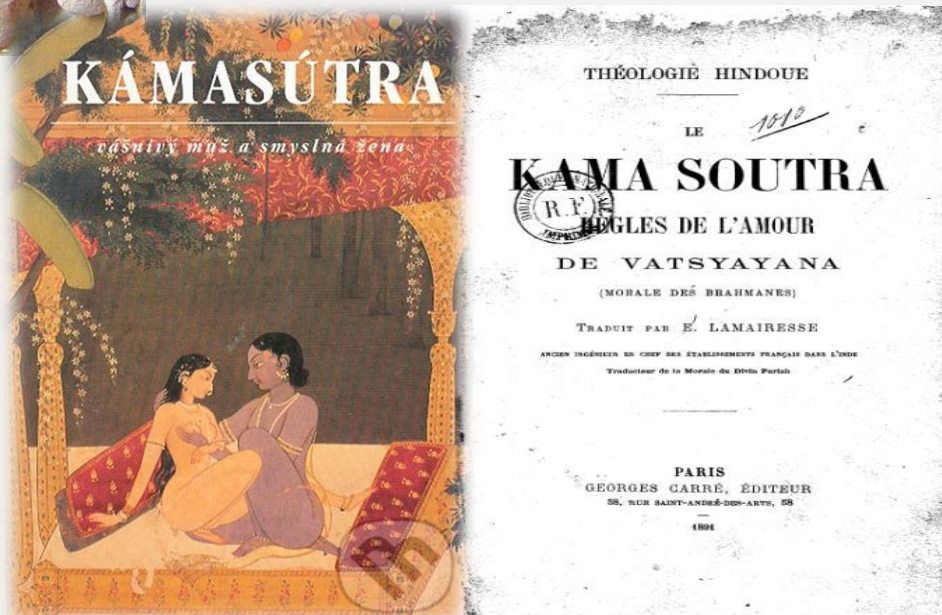
KÁMA SÚTRA - CE

- Indický text - 4. - 6. stol. Učebnice lásky (Káma - jméno indického boha milostné touhy, sútra - poučení)
- **Nutriční terapie** - Erektlní funkce , spermatogenese

Prostředky pro získání **a sexuální aktivity** jsou následující:

- Muž získává sexuální vitalitu tím, že pije vývar z varlete berana nebo kozla, mléko smíchané s cukrem, kořenem rostliny uchchata, pepřovníku a **lékořice**.

Adulteration of naturally based dietary supplements with unapproved phosphodiesterase type 5 inhibitors (PDE-5) sildenafil, tadalafil, vardenafil and their analogues has been widely reported [2-4]. The main herbal components of these types of dietary supplements are medical plants known from Ayurvedic traditional medicine (which are actually also the basis of Kamasutra therapies) [5]. In many of these herbs (*Tribulus terrestris*, *Panax ginseng*, *Lepidium meyenii*, *Serenoa repens*, *Ptychopetalum*), the active bioconstituents as sitosterol, steroid glycosides or saponins that are responsible for enhancing sexual activity and spermatogenesis [5]. In some plants (*Epimedium spp.*, *Pausinystalia yohimbe* tree) natural PDE-5 inhibitors (icariin, yohimbine), which can be used as a treatment, are occurred. [6,7]. Among the main side effects of illegal presence of synthetic PDE-5 inhibitors are headaches, flushing, muscle pain, dyspepsia and visual disturbances.

Zdroj: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0731708518311853>

THE UNIVERSITY OF NEW SOUTH WALES

P.O. BOX 1 • KENSINGTON • NEW SOUTH WALES • AUSTRALIA • 2033
TELEX AA26054 • TELEGRAPH: UNITECH, SYDNEY • TELEPHONE 697 2222
EXTN.

PLEASE QUOTE

SCHOOL OF CHEMICAL ENGINEERING AND INDUSTRIAL CHEMISTRY

11th May, 1988.

Dr. A. Horna,
Research Institute of Industrial Chemistry,
East Bohemia Chemical Works Synthesia,
532 17 Pardubice - Semtin,
CZECHOSLOVAKIA.

Dear Dr. Horna,

I imagine that you are aware that The Journal of Chromatography is becoming more and more administered by Klaas Bij as Executive Officer in Amsterdam as a lead up to the retirement of the foundation editor Dr. Michael Lederer in early 1989.

It would be of interest to know if you would be prepared to referee occasional manuscript and if so in what areas could you act.

I will eventually handle most papers on GC at least some if not all MS, most on polymers by all techniques some, a minority on HPLC. This arrangement fits in with the interests of the other people to be edited.

Kind regards,

J.K. Haken,
Associate Editor.

TEMPORARY ADDRESS JUNE-DEC. 1988
P.O. BOX 110, UNIVERSITY OF NEW SOUTH WALES, SYDNEY, N.S.W. 2033

- [32] G. Dogan, E. Bagci, 'Chemical Composition of Essential Oil of *Pinus nigra* subsp. *pallasiana* (Pinaceae) Twigs, From Different Regions of Turkey', *J. Essent. Oil-Bear. Plants* **2018**, *21*, 511–519.
- [33] A. Judzentiene, E. Kupcinskiene, 'Chemical Composition on Essential Oils from Needles of *Pinus sylvestris* L. Grown in Northern Lithuania', *J. Essent. Oil Res.* **2008**, *20*, 26–29.
- [34] W. A. Bernardes, R. Lucarini, M. G. Tozatti, L. G. B. Flauzino, M. G. M. Souza, I. C. C. Turatti, M. L. Andrade e Silva, C. H. G. Martins, A. A. da Silva Filho, W. R. Cunha, 'Antibacterial Activity of the Essential Oil from *Rosmarinus officinalis* and its Major Components against Oral Pathogens', *Z. Naturforsch. C* **2010**, *65*, 588–593.
- [35] R. Sousa Borges, B. L. Sánchez Ortiz, A. C. Matias Pereira, H. Keita, J. C. Tavares Carvalho, '*Rosmarinus officinalis* Essential oil: A review of its phytochemistry, anti-inflammatory activity, and mechanisms of action involved', *J. Ethnopharmacol.* **2019**, *229*, 29–45.
- [36] N. S. Radulović, P. D. Blagojević, Z. Z. Stojanović-Radić, N. M. Stojanović, 'Antimicrobial Plant Metabolites: Structural Diversity and Mechanism of Action', *Curr. Med. Chem.* **2013**, *20*, 932–952.
- [37] S. Leigh-de Rapper, S. F. van Vuuren, 'Odoriferous Therapy: A Review Identifying Essential Oils against Pathogens of the Respiratory Tract', *Chem. Biodiversity* **2020**, *17*, e2000062.
- [38] R. P. Adams, 'Identification of Essential Oil Components by Gas Chromatography/Mass Spectrometry 4th edn.', Allured Publishing: Carol Stream, Illinois, USA, 2007.
- [39] NIST Mass Spectrometry Data Center, William E. Wallace, director, 'Retention Indices', in 'NIST Chemistry WebBook, NIST Standard Reference Database Number 69', Eds. P. J. Linstrom and W. G. Mallard, National Institute of Standards and Technology, Gaithersburg MD, 20899, <https://doi.org/10.18434/T4D303> (retrieved September 10, 2020).
- [40] A. Horna, J. Táborský, J. Churáček, 'Chromatography of monomers: V. Temperature-programmed glass capillary gas chromatographic separation and gas chromatography-mass spectrometric identification of a mixture of C₁–C₁₈ alkyl esters of acrylic and methacrylic acids', *J. Chromatogr. A* **1986**, *360*, 89–104.
- [41] B. V. Burger, A. E. Nell, H. S. C. Spies, M. Le Roux, R. C. Bigalke, P. A. J. Brand, 'Mammalian exocrine secretions. XII: Constituents of interdigital secretions of bontebok, *Damaliscus dorcas dorcas*, and blesbok, *D. d. phillipsi*', *J. Chem. Ecol.* **1999**, *25*, 2057–2084.
- [42] L. Tedone, R. Costa, S. De Grazia, S. De Santis, 'Essential oils of *Salvia officinalis* L. and *Salvia rosmarinifolia* L. against oral pathogens', *Chem. Biodiversity* **2018**, *90*, 1285–1292.
- [46] B. Kulaskiz, E. R. Sevcik, 'Investigation of Antimicrobial Activity of Essential Oils Containing Essential Oils', *Turk. J. Pharm.* **2018**, *42*, 1–10.
- [47] C. Cecchini, S. Silvi, A. G. Sagratini, S. Vittori, 'Antibacterial Activity of Essential Oils of *Achillea ligustica* All. Reference and Isolation of *Staphylococcus aureus*', *Chem. Biodiversity* **2012**, *9*, 12–18.
- [48] S. Shapiro, A. Meier, 'Antibacterial Activity of Essential Oils of *Salvia officinalis* L. towards oral bacteria', *Chem. Biodiversity* **2012**, *9*, 202–208.
- [49] I. Rasooli, S. Shojaei, 'Phytotherapeutic Potential of *Salvia officinalis* L. Essential Oil', *Phytother. Res.* **2008**, *22*, 100–104.
- [50] E. Derwich, Z. Ben-Zvi, 'Antibacterial Activity of the Essential Oil Extract of Leaves of *Rosmarinus officinalis* L.', *Int. J. Pharm. Pharm. Sci.* **2010**, *2*, 1–5.
- [51] A. Brochot, A. Guilbot, 'Antifungal, and Antibacterial Activity of Essential Oils Blends', *Microbiol. Res.* **2010**, *165*, 1–10.
- [52] R. Tardugno, F. Pella, 'Phytochemical Analysis and Antimicrobial Activity of the Antimicrobial Essential Oil of *Salvia officinalis* L.', *Phytother. Res.* **2004**, *18*, 100–104.
- [53] F. A. Alshehri, 'The Use of Essential Oils (LISTERINE®) to Improve Oral Hygiene', *Saudi Dent. J.* **2018**, *30*, 1–10.
- [54] S. L. Fischman, A. Aguiar, 'Antibacterial Activity of Essential Oils Containing Mouth Rinse', *Chem. Biodiversity* **2004**, *17*, 23–26.
- [55] J. Abranches, L. Zeng, 'Antibacterial Activity of Essential Oils of *Salvia officinalis* L.', *Phytother. Res.* **2004**, *18*, 100–104.
- [56] L. Lakhdar, M. Hmam, 'Antibacterial Activity of Essential Oils of *Salvia officinalis* L. and *Salvia rosmarinifolia* L. against oral pathogens', *Chem. Biodiversity* **2012**, *9*, 35–38–46.

VZRUŠENÍ, ROZKOŠ NEBO ZKÁZA BOMBA - NÁLOŽ

- Vitaminová Bomba – objekt poskytující vitalitu, imunitu, superiorní vlastnosti
- Sex Bomba – objekt s přitažlivostí silnější než přitažlivost zemská g
- Bomba - atomová, zápalná, trhavinová, plastická a ženská – objekt budící respekt a pokoru s vědomím, že stačí jeden špatný dotek a je KONEC
- Biologicky časovaná Bomba – kontaminanty ve ZDRAVÝCH VITAMINECH

František Horna * 1843 veterán prusko-rakouské války, 1866 bitva u Sadové
zakladatel Hornovy nutričně terapeutické školy v Prostějově Drozdovicích
- dobrého a moc – jedna brambůrka a jedna kachýnka – zdravý muž musí sníst
na posezení moráka – velké nálože masa (vitaminy B,), cílené investování

HOSTINEC
F. HORNY.

PROJEKCIJE SMISENE DO
ZBOŽI A POTRAV IN

RADANAL s.r.o.

Institut Nutrice
a Diagnostiky
Pardubice

(HPLC-ECD)
(HPLC-MS/MS)
(HPLC-EC-MS)

Coulochem

CoulArray

MS – trojitý kvadrupól

MS – iontová past

ZÍTRA SE BUDE TANČIT VŠUDE

„VŠICHNI BUDOU STUDOVAT NA UNIVERZITÁCH, VŠICHNI BUDOU MÍT PRÁCI, VŠICHNI BUDOU MÍT VLASTNÍHO LÉKAŘE ZADARMO, VŠICHNI BUDOU JEZDIT K MOŘI A V LEDNU JÍST JAHODY“

při snaze vyčistit plesnivou a špinavou nádobu na vodu u kávovaru došlo k degradaci plastu. Nečistoty nešly vyčistit ani horkou vodou s jarem, ani etanolem. Zkusili jsme tedy aceton. Nečistoty byly odstraněny, ale aceton při odpařování poškodil plast. Škoda je, podle mého názoru, v řádech desetikorun, chybu beru na sebe. Za škodu se omlouvám a jsem připraven na své náklady sjednat náhradu, budete-li s tím souhlasit. Kávovar se nepoužíval a nepoužívá, proto bylo velmi obtížně špínu odstranit, následkem bylo poškození materiálu.

Popřípadě, nevíte, jako organický chemik, jak škodu odstranit?

ERASMUS STUDENTS AUGUST 2021

I am writing because I was looking for an internship position in the Czech Republic and a friend of mine, Veronica, told me about you. She told me about the positive experience that she had at RADANAL and how much she has learned during the months she spent there.

NĚKDO TO RÁD HOŘKÉ.
AMYGDALIN 1 MG/G
SENZORICKÁ KONTROLA OPŘENÁ O LC/MS ANALÝZU

AMYGDALIN VITAMIN B17

Doplňěk od výrobce Profivit ze Slovenska obsahuje v jednom balení 210 tobolek. Inspektoři odebrali vzorek z [webu](#), který cílí především na české spotřebitele, zboží poskytuje v českém jazyce a výrobek je možné koupit za české koruny.

Provozovatelem e-shopu je společnost Kaituna se sídlem v České republice.

„Laboratorní rozbor v doplňku stravy potvrdil v jedné doporučené denní dávce přítomnost látky amygdalin v množství 493 miligramů, což odpovídá množství až 29 miligramů kyanovodíku po metabolizaci,” uvedl Kopřiva.

Podle stanoviska Evropského úřadu pro bezpečnost potravin se život ohrožující dávka kyanovodíku pohybuje v hodnotě 0,5 - 3,5 miligramu na jeden kilogram váhy, což u 70 kilogramů vážícího člověka znamená interval 35 až 245 miligramů.

Potravinářská inspekce odeslala informaci do evropského systému rychlého varování pro potraviny a krmiva RASFF, čímž umožnila došetření a přijetí opatření v zemi původu potraviny.

NIACIN, NICOTINIC ACID VITAMIN? VITAMIN B3, NIKOTINAMID
VITAMIN PP, PROTI PELLAGROVÝ,

- **Tryptofan** – zdroj maso, vejce, soja – prekurzor -
- **Pomáhá, ale může i škodit ????**
- Zkratka - jako i ve většině ostatních případů, i u vitamínu B3 je možné konstatovat, že všeho moc škodí. Mezinárodní výzkumný tým je toho názoru, že **vysoká hladina nikotinamid v těle člověka může až na trojnásobek zvýšit riziko vzniku a rozvoje [rakoviny prsu](#)**. Navíc podporuje i šíření metastáz do dalších částí těla, včetně mozku, což už je stav, který je prakticky bez možnosti nápravy. Důvodem je schopnost tohoto doplňku zvyšovat hladinu buněčné energie, kterou následně využívají rakovinotvorné buňky ke svému množení a prostupování tělem nemocného člověka.
- Výzkumný tým zjišťoval obsah nikotinamidu ve zdravých a rakovinových buňkách a došel k závěru, že zdravé tělní buňky obsahují této látky nižší množství. Ke zkoumání byla využita tak zvaná bioluminiscenční metoda, která umožňuje neinvazivní měření, tedy bez zásahu do těla pacienta.

Zdroj: Autor: [Zdeňka Nezbedová](#) ??? zdenka.nezbedova@ctidoma.cz

VITAMIN B7 BIOTIN

H VITAMIN, VITAMIN KRÁSY – energie v těle,

- Specifically, daily use of supplements that contain biotin has been linked to inaccurate readings for lab tests used to measure levels of thyroid hormone. This has resulted in some biotin users receiving test results that **falsely indicate hyperthyroidism or Graves' disease.**
- Use of biotin supplements has also been linked to low results on **troponin** tests, which are often used to diagnose stroke, heart attack and other cardiovascular conditions.
- Denní příjem dopr. 30 ug, 40 - 150 ug, Pacient užíval 300 mg denně proti roztroušené skleroze, zkreslení imunochemických testů
-

INJEKČNÍ APLIKACE VITAMINŮ

CERNEVIT

Prášek pro injekční nebo infuzní roztok

Léčivé látky obsažené v 1 lahvičce:

Retinoli palmitas	3 500 IU
(odp. Vitamin A)	1,925 mg)
Colecalciferolum	220 IU
(odp. Vitamin D3)	0,0055 mg)
Tocoferolum alfa RRR	10,200 mg
(odp. Vitamin E)	11,200 IU)
Acidum ascorbicum (odp. Vitamin C)	125,000 mg
Cocarboxylasum tetrahydricum	5,800 mg
(odp. Vitamin B1)	3,510 mg)
Riboflavini natrii phosphas dihydricus	5,670 mg
(odp. Vitamin B2)	4,140 mg)
Pyridoxini hydrochloridum	5,500 mg
(odp. Vitamin B6)	4,530 mg)
Cyanocobalaminum (odp. Vitamin B12)	0,006 mg
Acidum folicum (odp. Kyselina listová)	0,414 mg
Dexpanthenolum	16,150 mg
(odp. Kyselina pantothenová)	17,250 mg)
Biotinum (odp. Biotin)	0,069 mg
Nicotinamidum (odp. Vitamin PP)	46,000 mg
Glycin, kyselina glykocholová, sojové fosfatidy, roztok hydroxidu sodného 1 mol/l a roztok kyseliny chlorovodíkové 1 mol/l k úpravě pH	

BAXTER CZECH spol. s r.o.
Karla Engliše 3201/6, 150 00 Praha 5
Česká republika

76/296/96-C

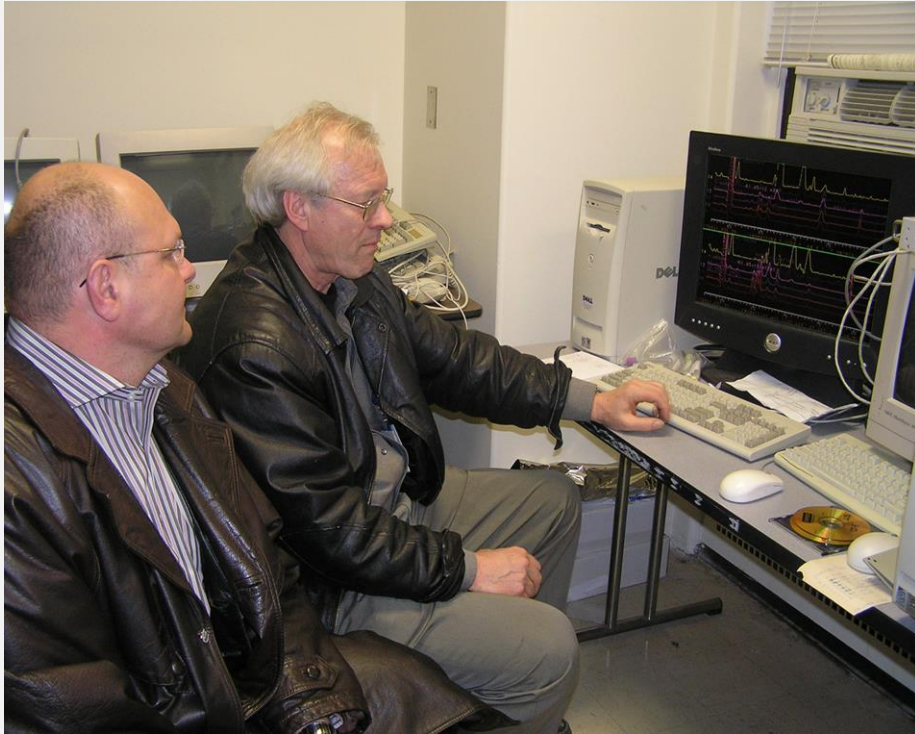
Před použitím si přečtěte příbalovou informaci.
Uchovávejte mimo dohled a dosah dětí.
Uchovávejte při teplotě do 25°C.
Uchovávejte lahvičky v krabičce, aby byl přípravek
chráněn před světlem.
Nepoužitelné léčivo vraťte do lékárny.
Výdej léčivého přípravku vázán na lékařský předpis.

Baxter a Cernevit jsou ochranné známky
Baxter International Inc.

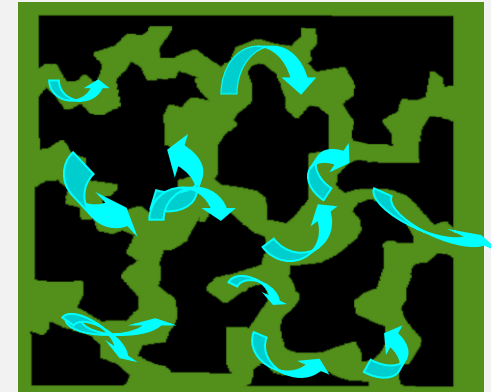
Electrochemical detection in HPLC

Wayne Matson, Ph.D.
MIT,

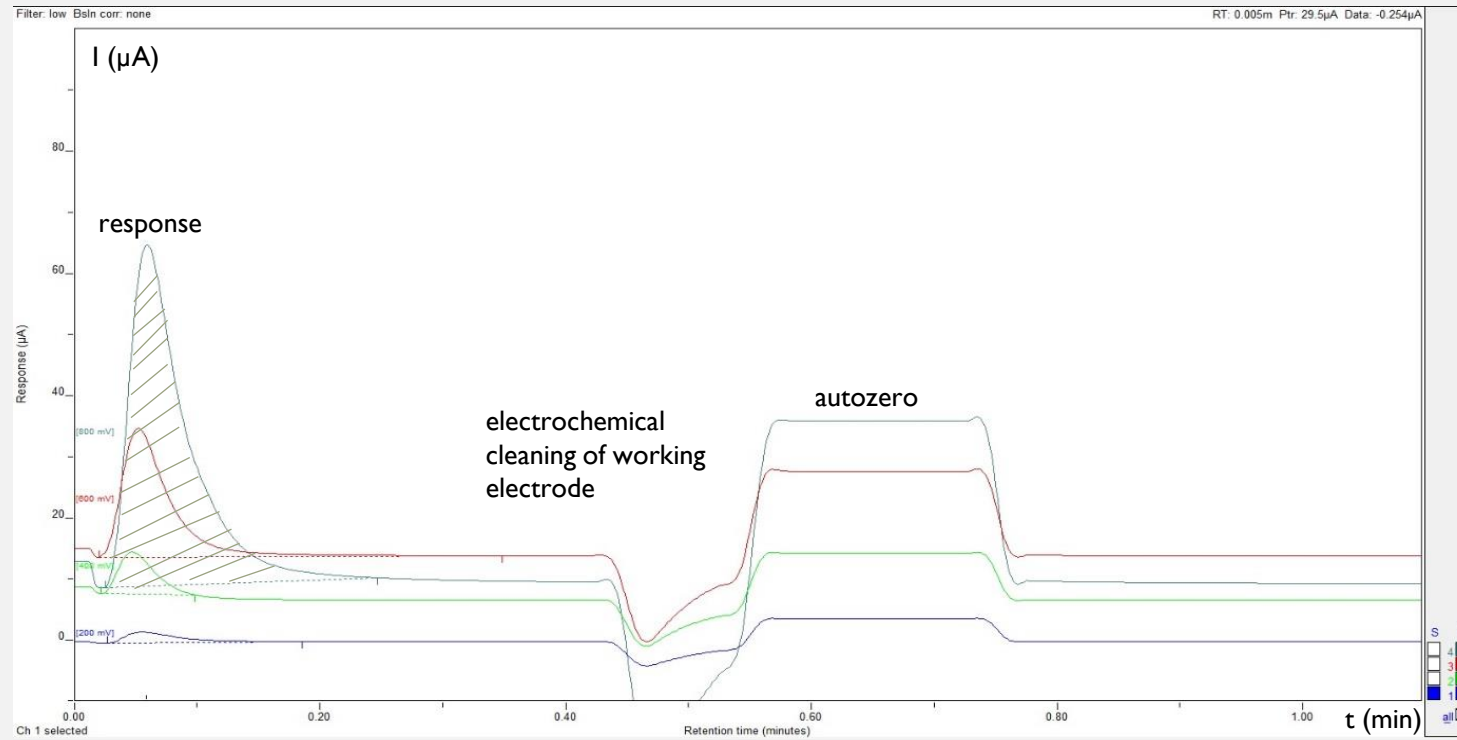
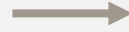
Exposure to excessive levels of lead in the environment, the home and food.... adults and children suffering adverse health effect and impaired intellectual development

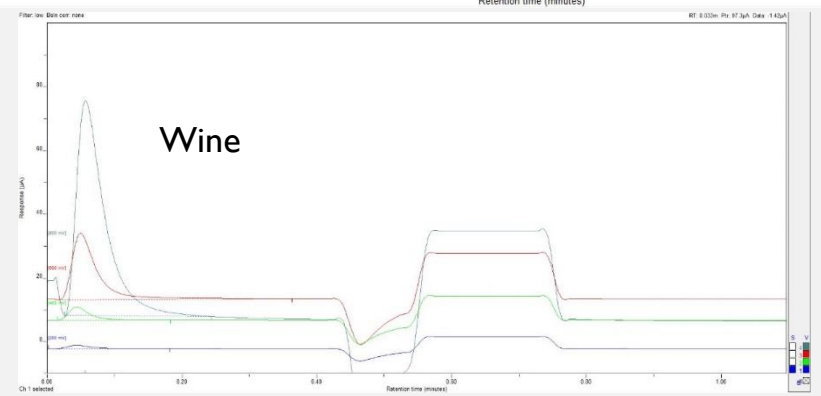
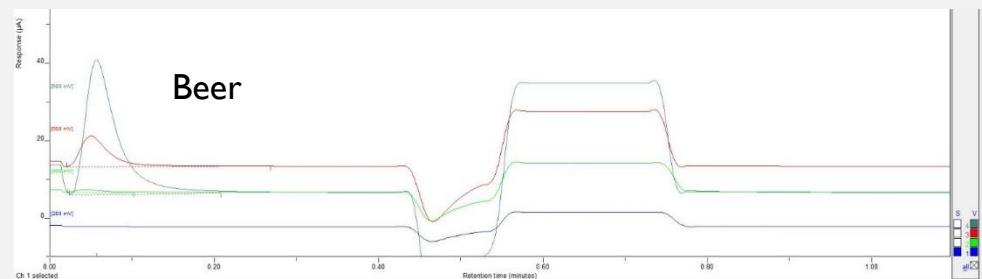
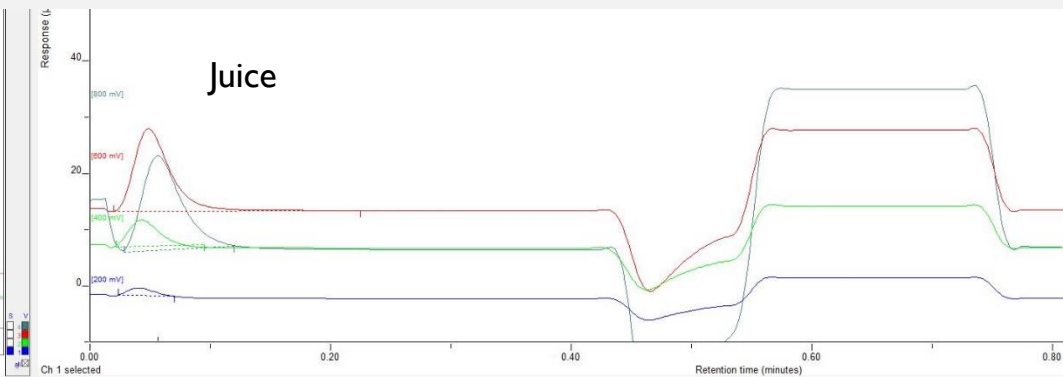
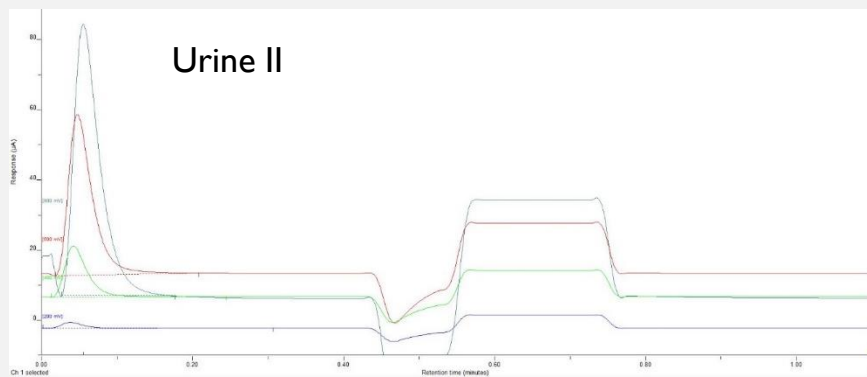
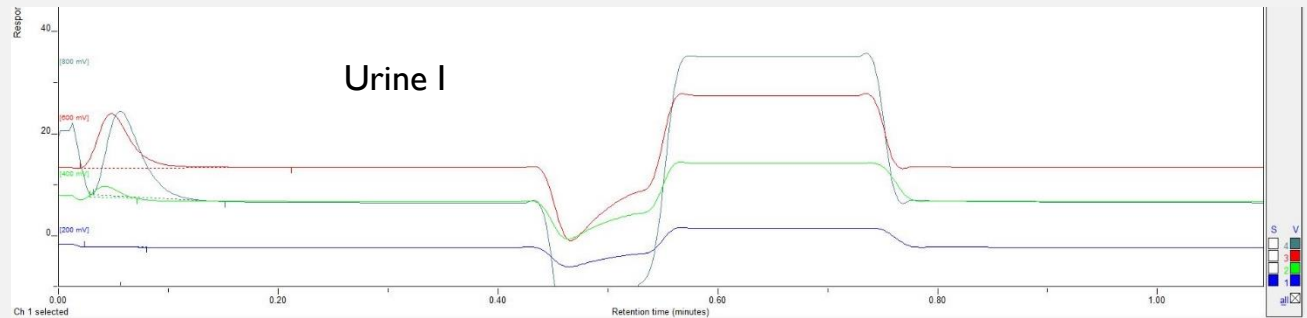
ESA, Chelmsford, MA, USA

POROUS GRAPHITE
ELECTRODE

- Automatic peak integration, electrochemical cleaning, autozero
- Total charge as a sum of charges at 200,400,600,800 mV

ZÁVĚR – POUČENÍ LIVE AND LET DIE

- Zda vitamíny více škodí než pomáhají je dáno:
- znalostmi chemie vitamínů, dovednosti a zkušenostmi jejich aplikace
- Genome (Mendel) versus exposome (environmental exposures throughout life) deep family history s respektem čas, den-noc, léto-zima

Učit se , učít se , učít se , abychom se museli učit pchu –tchung-chua

Šéfgorilák z pražské Richard má SEX až 15x za den!

Osmičlenná skupina goril nížinných patří k celebritám pražské zoo. A její šéf, samec Richard, oslaví za pár dní, 9. listopadu, 25. narozeniny. Je v plné síle, má čtyři »manželky« a pět žijících potomků...

Text: Václav Suchan
Foto: Zbyněk Pěsák

Přicházíme do vnitřní expozice pavilonu goril a máme štěstí, Richard je v dobrém rozmaru, a jako by tušil, že právě dnes bude mediální hvězdou, důstojně pózuje fotografovi. Chlubí se svou vypracovanou musculaturou hračkařku, ramen a paží. Také chlupy na pažích dominantního samce jsou patřičně dlou-

hé. A stříbrný říbet, charakterizující pohlavní zralost samců, je přímo výstavní.

Richard je Němec

Richard se narodil 9. listopadu 1991 v zoo v německém Frankfurtu nad Mohanem. Poté putoval do Velké Británie a v roce 2003 přišel do Zoo Praha, aby se tady stal šéfem gorilí tlupy a plnil roli chovného samce, což se podařilo.

zoo slaví 25. narozeniny

Má rád jablíčka

Richard je jako všechny gorily byložravec. V expozici dostává větve především ovocných stromů, stejně jako nakrájenou kořenovou a listovou zeleninu. V zázemí dostává dopoledne zeleninu, odpoledne 8/10 zeleniny a 2/10 ovoce. Granule nebo koulé ze speciálního těsta dostává k obědu přes mříž do expozice. Z ovoce nejvíce miluje jablka, banány do obvyklé stravy goril nepatří. K narozeninám ale určitě nějaký ten banán dostane!

Richard si rád počmárá na větvičkách stromů.

Svalnatý obr

Má úctyhodné tělesné parametry. Měří 170 cm a jeho hmotnost se pohybuje kolem 175 kilogramů. Ve srovnání s člověkem disponuje osmikrát větší silou. Povahou je však Richard velmi konzervativní, spíš bojácný. Umi si ale samozřejmě ve skupině jako šéf zjednat pořádek. A když mají dvě samice konflikt, tak mezi ně vletí a situaci řeší. Občas ale podle slov kurátora Vity Lukáše bohužel špatně. Pokuše a zmlátí samici, která v tom byla nevině...

Pokračuje na str. 14

INZERCE

Nemáte na splátku úvěru? Pojišťovna ji zaplatí za vás

Plánujete si vzít půjčku nebo hypotéku? Pak je dobré se dopředu připravit na nepříjemné životní události, která by vám v budoucnu mohly zkomplikovat její splácení – může to být třeba ztráta zaměstnání nebo dlouhodobá pracovní neschopnost. V České spořitelně si k úvěru můžete právě pro takové případy pořídit i pojištění schopnosti splácet. Pokud ho máte a dostanete se do úzkých, o placení vašeho úvěru se postará pojišťovna. Uhradí za vás až 12 splátek a v obzvláště závažných situacích (úmrť, invalidita 3. stupně) doplatí i celý úvěr. Případný dluh tak nezatíží vás ani vaše blízké.

Pojištění schopnosti splácet od České spořitelny má mnoho výhod:

- pojištění můžete novy, ale i dříve poskytnutý úvěr,
- pojištění zaplatí celou výši splátky,
- kryje pracovní neschopnost i z důvodu rizikového těhotenství,
- k hypotéce nabízí jako jediné na trhu dvojnásobné plnění při úmrtí či invaliditě z důvodu úrazu při autonehodě (až 1 mil. Kč) a pojištění dlužníka i spoludlužníka.

**ČESKÁ
SPORITELNA**
Jenže Vám bílí.

Kurátora Vít Lukášovi jsme zo Nedělní Blesk předali pro Richarda malý narozeninový dárek: tři kila banánů!

Shinda se potomka dočkala po dlouhých více než deseti letech, o prcka Alabua se vzorně stará.

Potomci

Richard má pět žijících potomků. Nejmladší je sameček Alabu, kterému je teprve půl roku a narodil se dost překvapivě Shindě. Dále jsou to Muru (4), Tano (5 – žije v mlččovské zoo), Kiburi (6) a Moja (12 – žije v zoo ve španělském Gábriaru). Richard se jako jiní samci o mláďata nestará, ale rád si s nimi hraje a ochraňuje je.

Chytří

Muru je hodně hravý, předvádí se, jak je úševký gorilák, ale občas se ještě rád napíše matěřského mláďata od Shindy.

Sex jen v říji

Pálení se věnuje Richard jen v době říje samic. Je dost vyběhávý a taková Shinda ho musí zdlouhavě přemlouvat. Přibíhá třeba k Richardovi s dlouhým klackem a tak dlouho do něho stouchá, až se milostivě zvede a napáří ji. Naproti tomu Kijivu je jeho oblíbenkyne, a když je v říji, je Richard schopen smít s ní sex až patnáctkrát denně!

Manželky

Gorily nížinné žijí v hluchých tvořených samicemi s mláďaty a jedním dominantním stříbrohrbým samcem. Tak je tomu i v pražské zoo. Richard má čtyři »manželky«. Nizozemská rodkača Kijivu (26) přiletěla do Prahy z Austrálie, stejně jako její nevlastní sestra Shinda (25). Kamba (44) pochází z volné přírody v Kamerunu a Bikira (21) byla uměle odchována ve speciální gorilí školce ve Stuttgartu.

Samice

Kijivu je Richardovou favoritkou, je prý v jeho očích hodně sexy!

Chytří

Richard je chytří, dokáže řešit různé rebusy, ale ve skupině je ještě nadanější gorila – Shinda. Ta zvládá hovorlami nejlepe. Orangutani dokážou nad nějakým hovorlami sedět třeba celý den, gorily nejsou ani zdaleka tak trpělivé. Zkusí to minutu, dvě, a když rebus nevyšší, tak buď odejdou, nebo se snaží hovorlami rozlámat.

Richard je inteligentní, ale při řešení rebusů se dost často projeví jeho netrpělivost.

Informace o Richardovi i celé skupině goril Nedělnímu Blesku poskytl kurátor primátů v Zoo Praha Vít Lukáš.